

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Alusznak az emberek ? !

Két és fél év óta Magyarországon alusznak az emberek. Legalább úgy látszik. Megtörtént egy kormányt huszonöt-harminc hónapig, amely frázisok mondanásán, polgári jogok eikonfiskálásán, elvek föladásán és a nagy szabadelvűség tiprásán kívül mást nem tudott. Megtörtént egy kormányt huszonöt-harminc hónapig, amelyik megkötötte az új vámszerződést, szabadjára eresztette a cigánybőrű és macskalelkű klerikálistmust, az ország minden józanul gondolkodó emberét kiábrándította a nemzeti ideálok megvalósíthatásának eszméjéből.

Magyarországon alusznak az emberek. Nagy a szegénység, a nyomor és mintha senkit se sujtana, senki se sanylené. Az lehet, hogy a legtöbb emberben még nincs osztályöntudat. Képtelenség azonban, hogy ne legyen minden ember saját jólétének szociálistája. A technika és a magántulajdonban levő tőke csodákat művelt. Pazarlás, fényűzés, kényelem, jólét, gazdaság ütődik itt is, ott is az ember szemébe. A nyomor, a nélkülözés minden fia lájja a magánfogakat, a fénves berendezéseket, a drága ruhákat, a csillogó eszereket. Hát nem élnek az emberek ? Alusznak ? Hiszen senkisémm kopognak a kormány kezére. Pedig jogokat nem hozott a kodekszünkbe, de kenyeret meg szalonnát vitt el a tarsolyunkból.

Nem akarnak ezek a sorok anarchizmust prédikálni! Még tudományosat sem. Arról van szó, hogy sok a szegény ebben az országban, a koldús, a nyomorgó. Hogy nagy végletek vannak s hogy az örökösen gondok között élők sem látják be, hogy a mai rendszer csak sujtotta őket. Hol van a híres nemzeti kormány áldásos működése, annak sok-sok eredménye ? Elő velük ! Az talán, hogy pontosabban kapja most a hadvezetőség a katonákat, mint valaha ? Hogy Kossuth liffelhet a bécsi Burghban s a Reichpostot kifilthetják, mert kompromittáló adatokat közölt a mostan való legnagyobb politikai párt vezérével ? Nem oda Buda ! Mi élni akarunk. Megélni. Mindnyájan ; nem diplomások és diplomások, a szegények is ! Ennek pedig föltételei vannak, amelyek legtöbbjét nemzet és király a kormány kezébe teszi le.

Mindenki alszik. Nem látják a csalást, amely egyre tart. Olyan ez, mint amikor belevágnak a hús elevenébe, azután még komédiáznak az emberrel. Gazdasági érdekeinknek ártott eddig annyit ez a kormány, hogy több már iga-

zán nem fér bele. Lehet, hogy van némi gazdasági jelentősége az önálló banknak is. Bizonyos azonban, hogy megközelítőleg se annyi, mint amilyen lett volna a jó és tisztességes vámszerződésnek. És most úgy beszélnek, mint aki mindent a bankkérés kedvező megoldására tett föl. Becsületet, elvhűséget, multat, jelent és jövőt. Voltak is sokan, akik szentül hitték, hogy megcsinálja a kormány az önálló bankot. Lassankint rátértek a kartelbankra. Most már az is jó. Másról nem is beszélnek. Kossuth nyiltan kimondja, hogy ezen az alapon fognak tárgyalni az osztrákokkal.

Ebben az országban mindenki alszik. Rettenetes. Az alvók és a álmodók országa ez. Kossuth hazajön Bécsből. Beszédet mond. És senkise veszi észre, hogy ennek a beszédnek legkiemelkedőbb része az, amely elő akarja készíteni a nemzetet arra is, hogy esetleg vereséget szenvedünk a bankkérés megoldásánál. Akármit mondanak is a rossz nyelvek Kossuth tehetéseiről, tessék elbinni, van benne valami a jó diplomata észrevételén és ügyes ravaszágából. A kulcsot meg oly ügyesen tudja beadni, mint senki más. Meg kell csak figyelni, micsoda jó előkészítés a teljes kapitulációra. Először önálló bank. Fene kuruc módon és dühösen. Szinte félt az ember, hogy a lába szarába haragnak annak a szerencsétlen józannak, aki a közös bankról is beszél mert. Azután jött a kartelbank. Itt tartunk most, a második állomásnál. De már veszélyesen közeledünk a harmadik és visszavonhatatlan utolsó (ez nem Kossuth érdeme!) állomáshoz, amelynek neve közös bank. A nemzet vezére már gyurja a katonákat, készíti elő a lázongót játszókat. Könnyen megtörténhetik rövid idő múlva az a komédia a magyar képviselőházban, hogy nagy tanácsstermben akkor adja le a függetlenségi-kormánypárt legzajosabb eljénét, amikor a közös bank szabaddalmának újabb tíz évre való meghosszabbításáról szóló törvényt szavazza meg a Ház. Ez lesz aztán minden komédiák betetőzése.

Dehát mindenki alszik itt. Félletemes sokan vannak a Pató Pálok. Az emberek egykedvűek, szomorúak, maguknak élők. Anyian vannak és mégis oly kevesen. A háborúról beszélnek még. De mintha annak réme is felálomban találja őket. Nem félnek tőle, nem veszik komolyan. Csak alszanak, alszanak. Nem gondolnak azzal, hogy az esetleges háború micsoda kiszámít-

hatatlan változásokat idézhet elő jogi és gazdasági életünkben.

Alusznak az emberek. A külügyi képviselőt megcsinálta az anneksziót. A török bojkott tömérdek kárt okozott a magyar gazdaságnak. És nem akadt egyetlen egy ember, aki felelősségre vonta volna a miniszterelnököt az annekszióknak a magyar állaspontra mindenképpen káros következményeiért. Pedig nagyon jól kell tudni annak a négy száz egynéhány országgyűlési képviselőnek, hogy a mi érdekeinket a miniszterelnöknek kell érvényesíteni és képviselni a külügyi képviselőt.

Ugy látszik, nem nagyon érvényesíti s a mai rendszer emberei könnyen feledkeznek meg a nemzet érdekeiről és a kormányzati felelősségről. Jól tesszik. Aki hagyja magát bolondítani, megérdemli, hogy bolondítsák. A felelősség különben, mint egész közjogi rendszerünk szelleme és legtöbb tételen intézkedése, olyan, hogy könnyen ki lehet nullázni. Talán már holnap útnak indítanak a hegyes Szerbia felé több százezer katonát. Ránk zúdítják ezzel a középkor barbár öldökléseit. Lehet, hogy napokig, de lehet, hogy hónapokig, sőt éveken át megbomlik a józan polgári élet minden békés rendje és gyász, vesztesség, komor napok, siralom és fokozott nyomor üt tanját a kárpáti bércek alatt. Ki felelős ezekért ? Talán a kormány, talán a nemzet képviselőte ? Ugyan ne komédiázzunk. A hatalom semmiért sem felelős, különben az egész magyar kormányzati apparátusban nincs annyi önállóság, tekintély és erő, hogy utólagosan is számon merje kérni az életünkkel és jólétünkkel, tudtukon és akaratumon kívül való packázást.

És mintha mindezt senki sem látná. Nem beszélnek róla. Nem tesznek miatta. A képviselőházban egyre mókáznak. Az országban pedig élnek egykedvűen, unalommal, részben nyomorban, részben fényűzésben. Mintha ez az ország lenne Kánaán földje, mintha itt esnék a manna. Hát csakugyan alusznak az emberek ? ! k. s.

Városi közgyűlés. A f. hó 1-én közgyűlése és annak keretében tisztújítószéke volt városunk képviselőtestületének. Az előbbin Mátéffy Ferenc dr. polgármester, az utóbbin Cicatricis Lajos dr. alispán elnökölt.

A közgyűlés délelőtt 9 órakor nyílt meg s megválasztotta a kijelölt bizottság tagjait dr. Kiss Bélát és Csúcs Lajost ;

a bizottságnak az alispán által kinevezett tagjai Burián Lajos és Szedér János voltak.

Elintézte még a közgyűlés, mielőtt tisztújító széké alakult volna át, a tárgyszorozat további két ügyét, megválasztva a munkás-segélyalap véleményező bizottságába Szedér János, Csúcs Lajos képviselőket, Faragó Sándor jegyzőt és Török János, Székely Imre, Sajtós János munkásokat, az esküdteteket összeíró bizottságba pedig, a polgármester elnökléte mellett, Magyar Józsefet, Varga Józsefet, Kiss Sándort és Faragó Sándort.

Közben a kandidáló bizottság végezte munkáját Szoboszlai Szabó János kivételével az összes pályázottakat jelölve.

Erre Cicatricis Lajos dr. alispán megnyitotta a tisztújító-széket, kijelölték a bizalmi férfiakat és megejtették a szavazást, melynek eredményeként Dósa Sándor lett központi irattárosnak megválasztva, aki a hivatali esküt nyomban le is tette.

A tisztújítók ezzel bezárult és újból megnyitott, a polgármester elnöklésével, a közgyűlés, melynek folytatódó napirendjén az alispánnak egy népház építését célzó előterjesztése volt, amelynek költségeire a földmívelésügyi miniszter 7000 koronát utalványozott, úgy, hogy a várost csak a telek és a létesítő ház fenntartásának költsége terhelte volna.

A tanács javaslata az volt, hogy mielőtt a közgyűlés határozza, kérje fel az alispánt annak felderítésére: ki és hogyan fogná a népház fölött a felügyeletet gyakorolni.

Szedér János szót elsősnek a kérdéshez. Barátja a munkásoknak, de nem barátja annak, hogy munkáskaszinót csináljunk, ezért a tanács javaslatát pártolja, egyelőre Bugyi Antal főjegyző szépen megokolt különvéleményével szemben, melynek végén az alispán átírat kérelmének teljesítését hozta indítványba.

Bánfalvi Lajos szociális szempontból szintén a népháznak az alispán által tervezett formában való felépítését pártolja, míg Varga Józsefnek aggályai voltak ez ellen, mert — úgymond — a munkás helyzete jobb a kisgazdáénál és mégis az utóbbinak érdekében nem cselekszünk.

Cicatricis Lajos dr. szóial fel ezután sok magvas, tartalmas, szép beszédet hallottunk már tőle közgyűléseinken, de lendületesebbet, meggyőzőbb erejű, eszményibb világnézetet élesen kidomborított beszédet alig egyet, mint amelyet most a népház építése mellett elmondott, úgy, hogy beszédének végén elementaris erővel tört ki a taps és éljenzés.

De minden hiába volt. Birka János, majd Csura Mihály szóltak még a kérdéshez, aztán a tanács javaslata mellett döntött.

A téglatelep üzembevételéről és kezeléséről terjesztette aztán elő Kalpagos Szabó Imre a terjedelmes ismertetést, a tanács javaslatával, hogy azt a közgyűlés fogadja el.

Bánfalvi Lajos szükségesnek tartja a városi téglatelep üzembe helyezését, de nem a javasolt módon, mely minden reális alapot nélkülöz és nem úgy, hogy a telep kezeléséért bárki tisztviselő jutalékot kapjon. Szedér János pártolja a javaslatot, Cicatricis Lajos dr. számszerűen mutatta

ki a javaslat megbízhatatlan voltát és éppen ezért ellenzi elfogadását, ugyanilyen szellemben szólalt Bugyi Antal is, míg Ecseri Lajos dr. határozathozatal előtt bizottságnak indítványozza a javaslatot véleményezésre kiadni. Végül a közgyűlés nagy többségre a javaslatot elfogadta.

Déli 1 óra volt ekkor s a folytatódó tanácskozás délutánra halasztották, mikor is az előfogatást Jelenfi Lajos és Tibrik Pálnak adták vállalatba, birtokon kívül föllebbezhető határozattal.

A vadaszterületek bérjévedelméről úgy határozta, hogy a jövedelem a mezőéri költségek fedezésére fordíttassék.

A tanfelügyelő előterjesztése az iparos tanonciskolánál párhuzamos osztályt állítanak föl. A polg. leányiskolánál felemerült helyettesítési költséget, kiutalták. A Bartha-féle földön építendő cselédlakás munkáját Szabó László és Mihálynak adták vállalatba s ezzel a közgyűlés bezarult.

Városok országgyűlése.

I.

A városok és törvényhatóságok évenként megújuló értekezleteiből egy igen érdekes intézmény nőtt ki magát: a Magyar városok országos kongresszusa, mely május hó 21. és 22-én tartja első egyetemes gyűlését Budapecsten, a melyet minden nagytárs nélkül bízva elnevezhetünk a városok országgyűlésének.

Miből állott a képviselői rendszer behozatala alatt a magyar országgyűlés alsó táblája? A törvényhatóságok küldötteiből, a megyék és városok követeiből. Most a városok törvényhatósági bizottságai és képviselő-testületei ismét meg fogják választani küldötteiket, és megbízólevellel, sőt bizonyára utasításokkal is ellátva fölükük az új diétára. Nem kell hozzá egyéb, csak még a megyei törvényhatóságok csatlakozása, és a régi rendi országgyűlés alsó táblája nagyjából újra feltámadva áll előtünk és szerepet követel magátólunkban. Hogy kongresszusnak nevezi magát, és rendszerint csak minden három esztendőben ül össze, az mellékes, mert hiszen lesz allandó elnöksége, allandó bizottsága és központi irodája, melyek az ügyek viteléről gondoskodnak, sőt körkérdések útján bármikor megszavazathatják az egész szervezetet bármely ügyben, nem is emlíve, hogy az elnökség és az allandó bizottság a kongresszust egyetemes ülésre bármikor összehívhatja. Egy cselekvőképes, hatalmas szervezkedés előestéjén állunk tehát és pár hó múlva szemünk előtt fog végbemenni egy olyan testület kialakulása, mely erőteljesebb, tekintélyesebb lesz minden eddigienél és tekintve, hogy nem egyes emberek de törvényhatóságok és városi autonómiai szövetkezéséből fog állani, bizonyára tekintélyben és befolyásban is a közellet legerőteljesebb irányító tényezőjévé emelkedik. Csak ha azt a több százmilliónyi vagyont vesszük tekintetbe, mely a kongresszus tagjainak, a városoknak birtokában van s az ország legműveltebb polgárságának ama millióit, kiknek bizalmából a küldöttek e kongresszuson megjelennek, világos lesz előttünk, hogy ez a testület, bárha kizárólag a városok anyagi érdekeinek rendezésére alakult is, idővel befolyást fog gyakorolni — a politikára is. Mig lesz rá szükség — parlamentaris kormány idején természetesen szó sem lehet arról, de ismétlődjenek csak meg a zivatáros idők, rendüljön meg az alkotmány és keressék szét az országgyűlést, a városok kongresszusa, melynek élén Budapest székesfőváros áll, még nagy dolgokra lehet hivatva. De egyelőre ne arról beszéljünk, ne a jövőt felegyessük, hanem az intézmény keletkezésének történetével legyünk tisztában. Mintegy 10 év előtt történt először, hogy a törvényhatósági városok polgármesterei értekezletre gyűltek össze a fővárosban és az őket közösen érdeklő ügyeket megvi-

tatták. Az értekezleték aztán évről-évre ismétlődtek és allandó jelleget kezdtek magukra ötenni. Példájukra megmozdultak a rendezett tanácsú városok is, ezek is értekezletet hirdettek és elküldték rá a polgármestereiket. Sőt az utóbbiak a mult évben egyesületet is alakítottak.

A székesfőváros ezekből a mozgalmakból kimaradt. Úgy látszik sem a törvényhatósági, sem a rendezett tanácsú városok nem bíztak benne, hogy a főváros tanácsa érdemesnek tartaná közbük állani és így a meghívs mindkét részről elmaradt, holott mindenki érezte, hogy ha az egész ország összes városai a városok érdekeinek gondozására szorosabb viszonyba lépnek egymással, onnan a fővárosnak kimaradnia nem volna szabad.

A közönhajtás teljesülésének a mult esztendő hozta meg az alkalmat. Mikor megjelent az adóreformra vonatkozó törvényjavaslat Barczy István, Budapest polgármestere elérkezettnek látta az időt, hogy Magyarországon összes városainak közös szervezetben való egyesítésére lépéseket tegyen. Ekkor hívta össze értekezletre egy a törvényhatósági, mint a rendezett tanácsú városok küldötteit s az értekezlet, miután a szakkérdéseket letárgyalta elhatározta, hogy a városok anyagi érdekeinek gondozására allandó szervezetet, a városok kongresszusát fogja létesíteni, a főváros vezetésé alatt.

Igy jön létre május hóban a magyar városok országos kongresszusa.

E kongresszus elsőszületének híreire egy mellékalakulás is történt: a városok országgyűlési képviselői szintén tartottak értekezletet és egy albizottságot küldtek ki Holló Lajos elnökléte alatt, mely a városok kivánságait emlékiratba foglalta. Ezt az emlékiratot lapunk egyik januári számában részletesen ösmertettük.

A kongresszus tervezete azouban a városi képviselőknél ezt a külön alakulást valószínűleg föllesseggé fogja tenni. A szervezet szabályzat 2-ik szakasza ugyanis kimondja hogy a városok országgyűlési képviselői mint meghívottak, a rendezet tagok összes jogaival felruházva alkotó elemét fogják képezni a kongresszusnak, illetőleg megbízatásuk egész ideje alatt tagsági jogokat gyakorolnak. Tehát felszólalhatnak a kongresszusokon, indítványokat tehetnek és igénybe vehetik a központi irodát. Ezenkívül módjukban áll magukat a küldöttek közé bevalasztatni és mint ilyenek tagjai lehetnek a 24 tagú allandó bizottságnak. Így aztán valószínű, hogy az új alakulás a városi képviselőket külön szervezetét is fogja szívni magába.

A kongresszus rendezet tagjai a magyarországi városok közül azok, amelyek belépnek és a tagdíj fizetésére magukat kötelezik. A huszernél kevesebb lakosságú városok tagdíja évi 50 K., 20—40,000-ig 100 K., 40,000-en felül 200 korona. A meghívott képviselők és más szakférfiak tagdíjat nem fizetnek. Az I-ső csoportbeli városok két követet küldenek, a II-ikbeliek négyet, a III-ik csoportbeliek hatot. Mindezeket a törvényhatósági bizottságok, illetőleg a képviselőtestületek választják. Küldött csak törvényhatósági (képviselettestületi) bizottsági tag, városi tisztviselő, vagy a város országgyűlési képviselője lehet és minden küldöttnek egy szavazata lesz.

A májusi kongresszus napirendjére több nagyjelentőségű ügy van kitűzve. Ezek a következők:

1. A városok háztartásának rendezése.
 2. A városok hitelügyének rendezése.
 3. A városok kisajátítási joga.
 4. A városok és az alsóbbrendű vasutak közti jogviszony.
 5. A városok statisztikájának szervezése.
- Hogy a két napra tervezett kongresszus meg bír-e küzdeni azzal az óriási munkával, amit e súlyos ügyek beható tárgyalása felhalmoz, az nagyon kétséges. Bármennyire előkészítsenek is olyan dolgokat, mint például a városok háztartásának rendezése, lehetetlen vele egy-két óra alatt végezni. Ellehetünk rá készülni, hogy például az ezzel kapcsolatos közszégi adózás kérdésénél olyan áradata zúg majd fel a külön véleményeknek, amelyeket a legtapintatosabb elnöki vezetéssel és a leg-

nagyobb tekintélyre támaszkodó barátságos rábeszéléssel sem lehet visszaszorítani. Az egyik városnak kevés lesz, ami a másiknak sok és még ha alsó és felső határokat állapítanak is meg, akkor is elégedetlenségek fognak hallatszani minden oldalról. A pótdó tulságos leszállításának örülne a polgárság, de kárát látja az adminisztráció és első sorban a tisztviselőkár, mas városban a pótdó föl-emelése lazongásba hozná a kedélyeket s az elégedetlenség elsősorban a küldöttek ellen irányulna. A bevételek másnemű szaporításának is számtalan módja van; ha a kalandos terveket és képtelen ábrándokat mellőzni lehet is a kongresszuson, de nem tilthatják el a tárgyalást a meglévő és bevaló példának, melyeknek csak a felsorolása óráig tarthat. Már pedig a kongresszusi tagoknak nemcsak joguk, de kötelességük is egymást kitanítani.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. március 4.

Késik a tavasz.

— Meteor az időjárásról. —

A hosszúra nyúlt tél és a nehezen kibontakozó tavasz miatt a közönség kétszeres érdeklődéssel várja mostanában Meteor időjösléseit, melyek rendszerint és egész pontossággal teljesülnek. Tudós munkatársunktól ma kaptuk meg a március hónapra szóló jóslát, a mit sietünk közreadni:

Jelzéseink megfélelőleg a február 21-ki csomópont csapadékot s a 22-iki hideget hozott, úgy, hogy ezen csomópont hatáskörében fejtett ki e hónap leghidegebb napja, a 23-iki — amelyet követőleg azonban 13 C-ról 4 C-ra emelkedett a hőmérséklet s hova tovább mindinkább az enyhébb jelleg felé halad az idő, azonban még mindig hidegebb túlsúlylyal, amint ezt a bolygók állásaiból előlegesen megállapítottam.

Februárius hava még téli jellegű volt, a mezei munkák megkezdésére alkalom éppen nem nyílt, de ez nem lephette meg a közönséget, miután arról már jó előre értesülést nyert jelzéseimből, valamint arról is, hogy az allandóbb tavaszi napok inkább csak a március 6-iki csomópont hatáskörét követőleg következnek be, vagyis, hogy tavaszunk megnyílt a késői fog.

A hosszantartó telet és késői tavaszt a Jupiter és Szaturnusz bolygókhoz való helyzetünk hozta elő. E helyzetünk csak lassan alakul át, úgy, hogy az 1910—1911-ki telünk sem lesz rövid tartalmú. Később fog ugyan Szaturnusz előhaladása folytan beállni, de a hidegebb napokat a tavaszi idényre is beviszi Jupiter, vagyis az abnormalis éveknek a mostanival még nem szakad végük.

Március első negyede már változóbb időt hoz, a hol az enyhület eleinte túlsúlyra kerül ugyan, de a 6-iki csomópont hatásköre, mely Jupiter együttállításán Holdunkkal való kifolyása, még a hidegebb jellegét is érvényre fogja emelni, amit követőleg azonban már az allandóbb, szebb tavaszi napok következnek. Bár ezek sem lesznek veszedelem nélkül a gazdaközönségre nézve, miután a hirtelen beálló olvadás sok helyen áradatot hozhat, előntve a különben is megviselt vetéseket, a miért a védelemnek ez időre igen részen kell lennie.

Változóbb lesz az időjárás a 16-iki csomópont körül. Lehet szél, vagy csapadék, de enyhe idő, míg a 21-iki erősebben csapadékot, majd követőleg Szaturnuszban Holdunkkal való együttállása miatt az enyhe idő visszafejődik s hűvös, esetleg hidegebb idő

áll be, változó jelleggel, mely majd az egész hónap végét kitölti.

Március havának csomópontjai 6, 7, 15, 16, 20, 21, 22, 26 és 28-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásúak a 6, 21, 22 és 26-iki csomópontok, amelyek közül a 6 hideg, a 21 enyhe, csapadékos, a 22-iki hideg, a 26 szeles, változó jelleggel. Különösen erős hatásúak a 21 és 22-iki csomópontok, a hol hirtelen átmenetek várhatók.

— Istentisztelet a külterületen. P a p Lajos reformatus körlelkész f. hó 7-én, vasárnap délelőtt fél 9 órakor istentiszteletet tart a kistókei iskolánál, az azon lakó reformatus híveknek.

— Március 15. A szokott fénynyel és méltósággal készül megülni ez évben is Szentes város közönségének egyeteme az 1848-ki dicső szabadságharc évfordulójának nagy nemzeti ünnepét, március 15-ét. Az ünnepi beszéd tartására a rendezőség ezúttal Friedmann Gyula dr. főrabbit kérte fel, aki a felkérésnek természetesen a legkészségesebben engedett. Ezenkívül a nemzeti színhaznak lapunk előző számban már megnevezett két kiváló művészete fogja az ünnepi fényt emelni, úgy, hogy városunk lelkes közönsége ez évben is a dicsőséges ösök emlékéhez méltóan fogja március idusát ünnepelni. A polgármester az ünnepre szóló meghívót valószínűleg már a napokban kibocsátja s az ünnep színhelye, mint már évek óta, most is a városi színházterem lesz. Természetes, hogy ezen, nagy, hivatalos jellegű általános ünnep mellett az egyes társaskörök külön-külön fogják ez évben is megünnepelni március 15-ét, a szokott módon, — házi ünnepségek és társasvacsorák rendezésével.

— Ujoncozás. Szentesen az ez évi ujoncozás folyó hó 22—23 és 24-én lesz, a szokott helyen, a vármegyeházán. F. hó 22-én az 1888-ban született I. korosztálybeli hadkötelesek kerülnek sorsozásra az 1—286. sorszámgig, 23-án a II. korosztálybeliek 1—296. számgig és a III. korosztálybeliek 1—174 számgig; végül 24-én a III. korosztály további sorszámai alatt felvett és az itt tartózkodó idegen illetőségű hadkötelezetek.

— Bankválság. A képviselőház bankbizottsága f. hó 2-án tartott ülésében, elnöke: Holló Lajos indítványát elfogadva kimondta, hogy a közös bankszabadalom meghosszabbítása ellen foglal állást, az önálló bank kérdésének elhalasztását lehetlenné teszi, erre vonatkozó javaslatát kinyomtatva, a tagoknak megküldi és a javaslatot néhány nap múlva tárgyalja. Vérmesebb reményűek ebből azt következtetik, hogy a jövő héten már a képviselőház elé kerül a bankbizottság által elfogadott indítvány és akkor akut lesz a ma még csak szimatolt kormányválság. A bankbizottság azonban, bár ez módjában állott volna, mert alkalma volt Holló indítványát megismerni és abban dönteni, konkrét határozatot nem hozott. És ha elburkoltan is, de ismét egerútát adtak a kormánynak, amelynek nem három nap, de három óra is elegendő ahhoz, hogy a legtisztább meggyőződést is leszerelje, a legjobb szándékot is kiforgassa és a bécsi machinációk szerfeljárt zsirjával megkenje. A b a n k i n d i t v á n y t m é g n e m f o g a d t á k e l. A kormány köntőrfalazását még nem ásták alá. A nemzeti bank helyett még kaphatunk különböző paklikat és be-

csületes, konkrét határozatok helyett még kaphatunk kicirkalmazott elvi nyilatkozatokat. Tehát még nincs igazi válság. Ami ma válságnak látszik, még mindig lehet komédia. Még együtt van a koalíció. Bárholyan kongassák is a vészkolompokat. Az a zöd asztal, amelyre a nemzet legelevenebb reményét helyezték, nagyon sikos posztóval van bevonva, sok minden lecsúszott már arról, amit a bécsi kéz lesöpört onnan. Kettőzött figyelmemre van szükség, mert a megalkuvás ezeknél az embereknel mindig közelebb van, mint a tisztító vihar, amelynek a felfői ma esősen látszanak kavarni a kormány feje fölött. S a politikai légkört éppen az telti meg nagy izgalommal, hogy nem tudhatjuk, mi lesz részünk megint: a megalkuvás gyálázatában-e, vagy a koalíció kormányt el-söpő vihar áldásában.

— A gazdasági népoktatás és a gazdak. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszternek a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatát a gazdatársadalom örömmel és bizalommal fogadta. Most az O. M. G. E. annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Apponyi törvényjavaslatát, sikeres végrehajtás esetén, Magyarország mezőgazdasági helyzetében új és jobb korszakot nyitna meg. Üdvözölő feliratot intéz az OMGE a kormányhoz a képviselőházat pedig arra kéri, hogy semmiféle anyagi áldozatot nem sajnálja, igyekezzék lehetővé tenni, hogy a törvényjavaslat minél hamarabb és minél több községben valóra váljék.

— A mindszei munkásházák ügye. A közel Mindszentben eddig 144 munkáscsalád jelentkezett az előjárásnál, hogy az erre kijelölt területen portát jegyezzen és ezek be is fizették a biztosítékul kívánt 20—20 koronát. Ezekon kívül van 10 volt földtulajdonos, aki azzal a föltétellel adta át a maga földjét a munkásháztelep céljaira, hogy a telepen portát kapjon. Az előjegyzettek száma tehát ezekkel 154. Hogy a kialakuló alkalmat minél többen felhasználhassák, az előjárás még nem zárta le a jelentkezés idejét, tehát még mindig módjukban van a mindszei munkásoknak az új telepen telket jegyezni. Az eddigi iratkozásokból is bizonyos azonban ma már, hogy szép falurész lesz Mindszentnek az új munkásház-telep, melyen ártézikut is készül, amire nézve Cica trics Lajos dr. alispán — értesülésünk szerint — Wanga és Kapornik vásárhelyi vállalkozókkal már egyezséget is kötött, úgy, hogy a kút fúrásához már a héten hozzáfognak. A telkek vételára kevesebb lesz, mint amennyire előirányozták, úgy, hogy egy 200 négyzetöles porta átlagos vételára nem haladja meg a 160—170 koronát. A ház helyek iránt az érdeklődés a mindszei munkások között állandó. Valószínű, hogy legalább 200 telekre történik majd előjegyzés. A telepen — ezt jó lesz ügyembe vennie mindazoknak, akiket illet a telepítés határideje, tehát húsz éven belül bor-, sör- és pálinka, vagy bármi más szeszes ital kimerése nem lesz megengedve. A telepen házat építő munkások ezen húsz éven át, az építési költség bizonyos — 6 százalékát fizetik törlesztéses házbér címén, ezen idő alatt tehát csak zsellérek. A 20 évi pontos fizetés után aztán a ház, mely addig is teljesen adómentes, tehermentesen a tulajdonukká válik.

— Az új bortörvény életbejuttatása. A földmívelésügyi miniszter körrendeletben tu-

datta a törvényhatóságokkal, hogy az új bortörvény szerint előírt nyilvántartás kezelésének határidejét március 1-ről június 1-re halasztja. Teszi ezt a miniszter azért, mert a törvényhatóságoknak nem volt alkalmuk a bortörvényvel szemben esetleges észrevételeiket megtenni és kivételes intézkedéseket kérni. Utasítja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy amennyiben felterjesztéssel kívánnak élni, ezt május 20-ig tegyék meg.

— **A bécsi banktárgyalás.** Bécsből jelentik, hogy a bankügyben való tárgyalásokat, amelyek a magyar és az osztrák kormány kiküldöttjei között, Gruber osztráji főnök elnöklésével az osztrák pénzügyminisztériumban megkezdődtek, tovább folytatják. A magyar kormány részéről Pap Elek és Teleszky János miniszteri tanácsosok vesznek részt a tárgyalásban. A két kormány előadói a kapott előírások értelmében arra törekcsenek, hogy a tárgyalásokat minél előbb befejezzék.

— **Mozgósítás előtt.** Egyik nagyváradi lap írja a következő sorokat: Ma már, ha csak váratlan kedvező fordulat nem változtat a komor helyzetben, kétségtelenül bizonyosra vehető, hogy március elején megtörténik a hetedik hadtest mozgósítása. Erre most már újabb jelekből is következtethetünk. A nagyváradi helyőrség ezredeinél a mozgósításra nézve minden előkészületet megtettek, a legaprólékosabb részletekre is kiterjedő tervek készen vannak, a mozgósítást hírúladó falragaszok is megérkeztek s csak a táviratra várnak, mely a csapatok megmozdulását rendeli. A nagyváradi ezredék legénysége közt szét osztották a bádoghelybe zárt igazoló lapot, az ugynevezett Legitimationsblatot a katonák nevével, az ezred számával. Ezeket a lapokat a katonáknak az egyruhájukba kellett varniok. Háború esetén az elesett katona személyazonosságát a lapok alapján igazolják. A tartalékos tisztek megkapták az értesítést, hogy mely ezredhez kell mozgósítás esetén bevonulniok s utasították őket a csukaszinü egyenruha beszerzésére. A tüzerlak-tanyából mindennap hatalmas társzekereken nagymennyiségű löveget szállítanak a pályaudvarra, ami szintén arra vall, hogy készül valamí. Érdekes jel még, hogy a nagyváradi hadbírósgát feloszlattak, amiből a beavatottak szintén a mozgósítási készülődésekre következtetnek.

— **Háziipari tanfolyam Csongrádon.** A földmivélsügyi miniszter a csongradi gazdasági iskolánál február 16-tól március 30-ig terjedően, felnöttek és ismétlő iskolás leányok részére háziipari tanfolyamot engedélyezett. A tanfolyamon szalmából, hancsból, gyékényből stb. készítenek különböző háziipari munkákat.

— **Gyilkosság Kisteleken.** A szegedi királyi ügyészséghez tavirati értesítés érkezett Kistelekről, hogy ott hétfőn virradóra agyonlőve találtak Krizsan György gazdálkodót. A vizsgálat eddigi adataiból megállapítható, hogy Krizsan bűntény áldozata. A szerencsétlen embert meggyilkolták. Magyar Lajos vizsgálóbíró ma délután kiutazott a helyszínre a boncolás megcjtése végett. Az ismeretlen gyilkost keresi a csendőrség.

— **Panasz a mindszeinti révrre.** A mindszeinti nagy tiszai révrre állandó a közönség panasza. Azt panaszoják, hogy a közlekedést állandóan a szükség-feljárón bonyolítják le, mely pedig olyan meredek, hogy a rajta való le- vagy felhajtas egyaránt élet veszedelemmel jár, míg a drága pénzben kiépített kövezett lejárók október óta géppáncéltban vannak. A

panaszosok nem akarnak erről az illetékes hatóságnál följelentést tenni, ezt pedig helytelenül cselekszik, mert végre is, ha a hatóság előtt konkrét panasz nincs, nem tud semmit a bajról és így annak elhárításáról sem intézkedhetik. A panasz azonban meg van és éppen abban a reményben tesszük itt is szövé, hogy így arról az illetékes hatóság tudomást szerezvén, a bajon bizonyára segíteni fog.

— **Öngyilkosság.** D a d i János paprika árusnak mintegy 7 hete meghalt a felesége. Az ember ezt nagyon a szívre vette, azóta állandóan beteges is volt és elhagyottságában a sógorasszonya gondozta a szegényt. A sógorasszony f. hó 1-én is bekopogtatott D a d i Jánoshoz, az Árpád-útca 49. szám alatt levő lakásán, de mert az ajtót zárva találta, segítséget hívott és úgy hatolt be a házban, melynek szobája mestergerendájára felakasztva találta sógora holttestét. A szerencsétlen ember így dobta el magától megunt életét. Az öngyilkosság kétségtelenül megállapítható lévén, — a hullát boncolás mellőzésével temették el.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kíméjeteit meg álmatlan éjszaktól. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

A gyermek szereti a

Scott-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni.

Az emésztést, ha meg van zavarva,

mindenkor helyre állítja és elő-moeditja. 10.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerertárakban.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Felelős szerkesztő: **BANFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos a „Szentés és Vidéke“ könyvnyomda.

Kiadó lakás és üzlethelyiség

A Weisz-udvarban Kléner Ferencz cukrász által birt lakás és üzlethelyiség a berendezéssel együtt március 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.

Kiadó lakások.

Szeder János Kossuth-útczai és Sarkadi Antal-útczai házainál több lakás kiadó.

Nyomatott a „Szentés és Vidéke“ könyvnyomda gyorsajtóján Szentésen 1909.

!! A magyar újságírás szenzáción !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmeny és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és körlehetetlen szöszölője.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Haesak Géza

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.
A nap előfizetési ára:
Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizelési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal!

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

ÓVSZEREK:

Valódi francia és amerikai gyártmány!
Orrositaj ajánlv! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól
GUMMI! Eredeti csomagolásban.

Árak:
12 drb. finom minőség K 2—4
12 » francia gyártm K 6—10
12 » ered. amerikai K 10-12
Capot american (rövid) K 4—6
Hatholyag 12 drb. finom K 6—10
„ON PLUS ULTRA“ K 6—10

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb. K. 5.—, 25 drb. K 8.—.

Női óvszer »PESARIUM OCLUSIVUM« K 3—5
Sérvkötő valódi angol acélgyúval K 7—10.
Cs. és kir. szab. Keleti-féle pneumatikus pe-lottával egy oldal K. 12.—, két oldal K. 24.—.
Suspensor (heretartó) darabja K 1—2.40
Havibaj-kötő darabja K. 5—11.
Haskötő darabja K. 7—24. **Gummi görcsér-harisnya** darabja K 3—19 Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5—9.

UJ! »AUTO VAGINAL SPRAY« **UJ!**
legmegbízhatóbb női óvszer K. 15

Szétküldés titoktartás mellett, 20 koronán felüli rendelésnél 20% árkedvezmény. Kepes árjegyzék I. 1—13 ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárut és betegápolási cikkek gyára.

Budapest, IV., Koronaherceg-útca 17.